

Պրայնտարներ բոլոր երկրների, միացի'f

ՀԿԳ կենտրոնի
պրապագանդայի և
ագիտացիայի բաժին

ԱԳԻՏԱՏՈՐԻ ԲՆԿԱՆՈՍ

Ե Ա Ր Տ

6

1961

ԱՌԱՋԱՎՈՐՆԵՐԻ ՓՈՐՁԻՑ	62
Քր. Պետրոսյան— Խնձորենակի փարոսները	7
Ն. Սոֆիէ— Յուրաքանչյուր հարյուր մայր ոչխարից 140 գառ	12
ԱԳԻՏԱՅԻՈՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ՓՈՐՁԻՑ	
Հ. Աստաբաքյան— Զրույց Ռինդ գյուղում	16
ՄԵԹՈԴԱԿԱՆ ՕԳՆՈՒԹՅՈՒՆ ԱԳԻՏԱՏՈՐՆԵՐԻՆ	
Մ. Հովհաննիսյան— Ագիտացիան թաղամա- սում	23
ՕԳՏԱԳՈՐԾԻՐ ԶՐՈՒՅՑԻ ԺԱՄԱՆԱԿ	
Ի պատիվ ՍՄԿՊ XXII համագումարի	31
ԴԵՏՈՂԱԿԱՆ ՆՅՈՒԹՆԵՐԻ ԱՆԿՅՈՒՆ	38
ՕԳՆՈՒԹՅՈՒՆ ԱԳԻՏԱՏՈՐՆԵՐԻՆ	
Թեմաներ և գրականություն ագիտատորների զրույցների համար	39
ԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՏՆՆԵՆԿԱ	45

Խմբագրության հասցեն— Երևան, ՀԿՊ Կենտկոմ, II
հարկ, 60-րդ սենյակ, հեռախոս՝ 2—52—78:

Կոլտնտեսության նախագահի առանձնա-
սենյակի պատից կախված գեղեցիկ դիա-
գրամայի շուրջը հավաքվել էին Գորիսի
շրջանի Խնձորենակ գյուղի «Լենինյան ուղի»
կոլտնտեսության մի խումբ անդամներ և
աշխույժ զրուցում էին: Նրանք խոսում էին
կոլտնտեսության հեռանկարների մասին,
վիճում միմյանց հետ և նոր առաջարկու-
թյուններ անում:

— Մեր ոչխարաբույծների հաջողություն-
ները տնտեսության մյուս բոլոր ճյուղերի
համեմատությամբ ավելի փայլուն են,—
ցուցափայտը շարժելով դիագրամայի 1960

Թվականի ցուցանիշների վրայով, ժպիտը դեմքին հավաքվածներին է դիմում կոլտընտեսության վարչության նախագահ Ընկ. Հ. Ալեքսանյանը:

— Հայկ ջան, այդ մասին մի լավ պատմի, ես էլ իմանամ,— նախագահին է դիմում կոլտնտեսության հիմնադիրներից մեկը, իննսունհինգամյա Օհան քեռին: Կատարելով ծերունու խնդրանքը, նախագահն սկսում է պատմել:

— Մեր ոչխարաբուծական ֆերման շրջանի խոշոր ֆերմաներից է,— ասում է նա: Մեզ մոտ ոչխարների գլխաքանակը հասնում է 13 հազարի: Անցյալ տարի մեր ոչխարաբուծները սոցիալիստական մրցությամբ ստանձնած 4,6 կիլոգրամի փոխարեն յուրաքանչյուր ոչխարից ստացան 5,2 կիլոգրամ բուրդ, որը 620 գրամով ավելի է 1959 թվականի ստացածից: Եվ դրա արդյունքը եղավ այն, որ անցյալ տարի պետությանը հանձնեցինք ավելի քան 430 ցենտներ բուրդ, որը 100 ցենտներով ավելի է 1959 թվականի ստացածից և 50 ցենտներով ավելի 1960 թվականի պլանով նախատեսվածից: Միայն մեկ տարվա ընթացքում ֆերման կոլտնտեսությանը բերեց ավելի քան երկու միլիոն ուրբո-օգուտ:

Օհան քեռին, որ ուշադրությամբ լսում էր նախագահի յուրաքանչյուր խոսքը, հիացած ասաց.

— Ապրե՛ք տղերք ջան, ես, որ իմ ամբողջ կյանքը անց եմ կացրել այս վայրերում, ծանոթ եմ մեր գյուղի ամեն մի թփին ու քարին, այդպիսի հաջողություն չեմ տեսել:

Ինչպես կոլտնտեսության բոլոր անդամներին, այնպես էլ Օհան քեռուն, ուրախացնում են ոչխարաբուծության հաջողությունները, հատկապես այն, որ ֆերման 1960 թվականին պետությանը վաճառել է երկու անգամ ավելի շատ միս, քան նախորդ տարում:

Մենք խնդրում ենք հնձորեսկի կոլտընտեսության ոչխարաբուծական ֆերմայի վարիչ Մամվել Խաչատրյանին պատմել ոչխարաբուծության զարգացման գործում իրենց ձեռք բերած հաջողությունների մասին:

— Ոչխարաբուծությունը հաջողությամբ զարգացնելու համար ամենից առաջ անհրաժեշտ է ապահովել հոտի արագ աճը,— ասում է նա, և մի պահ խորհելուց հետո շարունակում.— անցյալ տարի յուրաքանչյուր 100 մայր ոչխարից ստացել ենք 95 գառ, իսկ առաջավոր հովիվները ավելի շատ:

Հոտում կարևոր նշանակություն ունի մայրական կազմի ավելացումը: Մեզ մոտ այն հասնում է 70 տոկոսի: Իսկ դա ամենից առաջ կախված է ոչխարների ձմեռային վաղ ծնի հաջող կազմակերպումից: Մենք ոչխարների սերմնավորման աշխատանքներն սկսում ենք հուլիս ամսում, այն հաշվով, որ ծինն ստացվի նոյեմբեր և դեկտեմբեր ամիսներին: Սերմնավորման համար օգտագործում ենք բարձր մթերատու արտադրող խոյեր և դրանով կանխում ստերջությունը, վարակիչ հիվանդությունները և ստանում շատ զառներ:

— Իսկ ի՞նչ առավելություններ ունի ձմեռային վաղ ծնի կազմակերպումը, — հարցնում ենք մենք:

— Գարնանային ծնի համեմատությամբ ձմեռային վաղ ծինը մի շարք առավելություններ ունի, — ասում է Սամվելը: — Նախ զառները մինչև գարուն արդեն մեծացած են լինում և կարողանում են հեշտությամբ տեսել թարմ խոտը, լավ են դիմանում գարնան փոփոխական եղանակներին, ցրտերին, անձրևներին, կորուստներ քիչ են լինում: Գառները մայրերից անջատելուց հետո հանձնը վում են արոտային գիրացման և առանց լրացուցիչ ծախսերի, 40—45 կիլոգրամ

կենդանի քաշով վաճառում ենք պետությանը: Բացի այդ, զառները խոշոր լինելով՝ խուզի ժամանակ բարձրորակ բուրդ են տալիս:

Ֆերմայի վարիչը պատմում է նաև ֆերմայի պլանների մասին: Թրիլիսիում կայացած Անդրկովկասի գյուղատնտեսության առաջավորների խորհրդակցությունում ունեցած իր ելույթում իրենց ֆերմայի աշխատողների անունից նա խոստացել է յուրաքանչյուր ոչխարից խուզել մինչև 5,5 կիլոգրամ բուրդ, պետությանը վաճառել 450 ցենտներ բուրդ, ոչխարի մսի արտադրությունը անցյալ տարվա համեմատությամբ ավելացնել 25 տոկոսով: Մոտակա տարիների համար իրենց առջև խնդիր են դնում ոչխարների գլխաքանակը հասցնել 15 հազարի, իսկ յուրաքանչյուր ոչխարի բրդատվությունը՝ 6—6,5 կիլոգրամի: Եվ վստահ են, որ կհասնեն այդ բանին:

Հաջորդ օրը վաղ առավոտյան կուտնտեսավթյան նախագահի և ֆերմայի վարիչի հետ միասին մենք եղանք հեռավոր ձմեռային արոտներում: Փարախներից նոր դուրս ելած սպիտակագեղմ ոչխարներն արածում էին հանդերում: Անծայրածիր լդաշտերում,

ամենուրեք մեր աշքերի առաջ փռվել էին ոչ-
խարսերի հոտերը:

Առաջին հովիվը, որին մենք հանդիպե-
ցինք, Հայաստանի Գերագույն Սովետի դե-
պուտատ Ավագ Աթաբեկյանն էր: Արդեն
բոլորել է նրա վաթսուհինգ տարին: Սա-
կայն նա տակավին առույգ է և աշխատա-
սեր: Տարեց հովիվի հետ ունեցած զրույցից
պարզվում է, որ նա խնամում է 404 ոչ-
խար: Ճանաչված ոչխարաբույծը յուրաքան-
չյուր ոչխարից խուզել է ավելի քան 6 կիլո-
գրամ բարձրորակ բուրդ և ստացել նախա-
տեսված պլանից ավելի գառներ: Շատ ոչ-
խարներ ծնել են զույգ և նույնիսկ 3-ական
գառ: Նրա խնամած բոլոր գառներն էլ ա-
ռողջ են ու առույգ:

— Ես այդ հաջողություններին հասել եմ
իմ խնամքին հանձնված հոտի ցեղական
կազմը շարունակ բարելավելու շնորհիվ,—
ասում է հովիվը:

Առաջավոր ոչխարաբույծը անասունների
լավ կերակրման և խնամքի շնորհիվ ձգտում
է այս տարի ավելի բարձր հաջողություննե-
րի հասնել:

Մենք սրտանց շնորհավորում և հրաժեշտ
ենք տալիս անվանի հովիվին:

Փոքրիկ բլրաշարի վրա փռված ոչխարնե-

րի թևում հանդիպում ենք կոմերիտական
Մելիք Թունյանին:

— Այս երիտասարդը մեր հպարտությու-
ն է,— ասում է Ֆերմայի վարիչ Խաչատրյանը:

Երիտասարդ հովիվը ամօթխածությու-
նից շիկնում է, ավելի են բացվում նրա սև սա-
թի պես աչքերը:

— Մելիքը որպես պատգամավոր մաս-
նակցել է Մոսկվայում կայացած կոմերիտ-
միության համամիութենական համագումա-
րին, նա չէր գնում, հազիվ ուղարկեցինք,—
ասում է կոլտնտեսության նախագահը:

— Ինչո՞ւ, Մոսկվայում շատ անգամ է ե-
ղել,— դիմում ենք նախագահին:

— Ոչ, Մոսկվայում նա բոլորովին չի ե-
ղել: Բայց ասում էր, որ իմ ոչխարներն ան-
տեր չեմ թողնի: Մելիքի բարձր ցուցանիշ-
ները ցուցադրվեցին նաև Անդրկովկասի գյու-
ղատնտեսության առաջավորների թրի-
սիում տեղի ունեցած խորհրդակցության
ժամանակ:

Մելիքը մի քանի անգամ անհանգիստ
շարժումներ է անում և ոչխարի հոտին ուղ-
ղություն տալով նորից մոտենում է մեզ և
հազիվ լսելի ձայնով, ժպտալով ասում.

— Իմ ապրուստը, իմ ուրախությունը ոչ-

խարներն են: Մինչև հովիվ դառնալս ինձ շատ քշերն էին ճանաչում, իսկ հիմա...

Համեստությունը անվանի հովվին հարկադրում է քիչ խոսել իր մասին:

— 360 մայր ոչխարից Մելիքն ստացել է 470 գառ և յուրաքանչյուր ոչխարից՝ 5,4 կիլոգրամ բուրդ, — ասում է ֆերմայի վարիչը:

— Դրա համար մենք Մելիքին ներկայացրել ենք կառավարական պարգևատրման, — ֆերմայի վարիչին լրացնում է կոլտնտեսության նախագահը:

— Այս տարի ավելի բարձր արդյունքների կհասնեմ, — մեր հրաժեշտի պահին ասում է Մելիքը:

Մենք շարժվում ենք առաջ: Ֆերմայի վարիչը մեզ ծանոթացնում է կոլտնտեսության առաջավոր մարդկանցից ևս մեկին՝ անվանի հովիվ Երվանդ Ապրունցին: Վերջինս քսան տարի է, ինչ աշխատում է կոլտնտեսությունում որպես հովիվ: Չկա մի տարի, որ նա բարձր ցուցանիշներ չունենա:

— Ինչպե՞ս են ձեր 1960 թվականի ցուցանիշները, — հարցնում ենք Երվանդ Ապրունցին:

— Ես խնամում եմ 580 ոչխար, — հպարտությամբ ասում է նա: — Պլանով նախատեսված 5,5-ի փոխարեն ամեն մի ոչխար-

րից ստացել եմ 7,4 կիլոգրամ բուրդ՝ իմ խնամած հոտից մսի արտադրության համար վաճառած ամեն մի ոչխարի միջին քաշը կազմել է 72 կիլոգրամ:

Հեռվից լսվող սրնգի քաղցր ձայնը մեզ հրավիրում է հովիվ Գրիշա Արզանյանի մոտ: Չաղ ոչխարները փռվել են խոտառատ ձմեռային արոտներում: Արզանյանը փորձված հովիվ է: Նա գիտի ոչխարների խնամքի և կերակրման բոլոր կանոնները:

— Ձմռանը ոչխարներին արածացնելիս, — ասում է ավագ հովիվը, — իմ հիմնական նպատակն է ոչխարներին պաշտպանել մըրսելուց: Դրա համար էլ ես հետևում եմ, որ նրանք միշտ արածեն և գտնվեն շարժման մեջ:

Առաջավոր հովիվը սիրում է իր աշխատանքը: 1960 թվականին ոչխարաբուծության զարգացման, հատկապես շատ գառներ, բուրդ և միս արտադրելու համար կոլտնտեսության վարչությունը բացի հիմնական վարձատրությունից, լրացուցիչ կերպով նրան վճարել է 10 գլուխ ոչխար: Առաջավորների շարքերում է նաև Արսեն Հախնազարյանը, որը 1960 թվականին միջին հաշվով յուրաքանչյուր ոչխարից ստացել է 6,2 կիլոգրամ բուրդ և 100 մայր ոչխարից՝ 106 գառ:

Կոլտնտեսութեան առաջավոր հովիվները որպէս լրացուցիչ վարձատրութիւն ստացել են ավելի քան 18 հազար ռուբլի դրամ (հին փողով) և 31 գառ:

Արդո՞ք միայն սրանք են առաջավոր հովիվները: Ոչ: Նրանք շատ ու շատ են, բայց մի՞թէ հնարավոր է բոլորի մասին այստեղ խոսել:

Ձմեռային արեգակը իր վերջին շողերը հավաքելով՝ թաքնվեց լեռների թիկունքում: Երկրի վրա իր թևերը փռեց մութ գիշերը: Ոչխարներն ու գառները տեղավորվեցին իրենց համար պատրաստված եղեգնյա փարախներում: Մեկ-մեկ լսվում էր ոչխարների և գառների մայունը:

Մենք շարժվում ենք դեպի հովիվների վրանները: Այստեղ ստեղծված են հովիվների համար անհրաժեշտ բոլոր պայմանները: Գործում է հարուստ գրադարանը՝ բաղմամբիվ գրքերով, ստացվում են թերթեր և ամսագրեր...

Հաճելի է տեսնել լավ կահավորված հովվական վրանները: Ամենուրեք դրված են հարմարավետ մահճակալներ, ռադիոընդունիչ, սեղաններ, նստարաններ:

Վրաններից մեկում օրվա ժրաջան աշխատանքից հետո հովիվները հավաքված խո-

սում են իրենց հաջորդ օրվա անելիքների մասին, մի այլ վրանում ռադիոընդունիչը միացրած՝ նրանք հաղորդումներ կամ երաժշտութիւն են լսում, իսկ մի այլ վրանում հովիվները նստած առատ սեղանի շուրջը, վայելում են իրենց արդար աշխատանքի պտուղները, քեֆ անում, ուրախանում:

Հովվական սրնգի ու հայկական երաժշտութեան քաղցր հնչունները տարածվում են շատ հեռու: Այդ բոլորը քո մեջ առաջացնում է օրինական հպարտութեան ջերմ զգացում և ակամա մտածում ես.

— Կյանքը դարձել է գեղեցիկ, կյանքը դարձել է ավելի հետաքրքիր: Ահա թե ինչն է թեւավորում, նոր հաջողութիւնների կոչում հնձորեսկի ոչխարաբուծներին:

ՔՐ. ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ

ՀԿՊ Գորիսի շրջկոմի առաջին ֆարտուղար

Մարդու կյանքում կատարվում են իրադարձություններ, որոնք մոռանալ հնարավոր չէ: Անդրկովկասյան ռեսպուբլիկաների գյուղատնտեսության առաջավորների խորհրդակցությանը մասնակցելը, որտեղ այնքան փայլուն ճառով հանդես եկավ ՍՍՌՄ Մինիստրների Սովետի նախագահ Ն. Ս. Խրուշչովը, հենց մի այդպիսի իրադարձություն էր իմ կյանքում:

Մեր գյուղը՝ Կարաբաշը, գտնվում է Կախի շրջանի մի գեղատեսիլ անկյունում: Մեր արտելը հարուստ է, մարդիկ՝ աշխատասեր: Կոլտնտեսային հոտերում կա 29400 ոչխար: ՍՄԿՊ Կենտկոմի Հունվարյան պլենումում Ադրբեջանի ԿՊ Կենտկոմի առաջին քարտուղար ընկ. Վ. Յու. Ախունդովի ղեկուցման մեջ հիշատակվեց նաև մեր կոլտնտեսությունը և, մասնավորապես, իմ բրիգադան: Պետք է ասեմ, որ դա ոգևորեց մեզ: Մենք հաստատապես որոշեցինք չհանգստանալ ձեռք բերածով, այլ ընթանալ ավելի առաջ:

ավելի շատ գյուղատնտեսական մթերքներ տալ երկրին:

Ինչպես ողջ սովետական ժողովուրդը, այնպես էլ մեր կոլտնտեսականները պարտավորվել են հարազատ պարտիայի XXII համագումարը դիմավորել, նոր աշխատանքային հաջողություններով, ավելի լայնորեն օգտագործել ներքին ռեզերվները: Անցյալ տարի մեր կոլտնտեսության եկամուտը կազմել է 8 միլիոն 300 հազար ռ.: Յուրաքանչյուր ոչխարից միջին հաշվով խուզել ենք 4,2 կիլոգրամ բուրդ, յուրաքանչյուր 100 մայր ոչխարից ստացել 125 գառ: Իմ բրիգադայում այս ցուցանիշները համապատասխանաբար կազմում են 5,2 կիլոգրամ և 134 գառ:

Արդեն 18 տարի է, ինչ աշխատում եմ որպես հովիվ: Ոչխարաբուծական ֆերմա եմ եկել ուղղակի դպրոցական նստարանից: Պարտկազմակերպությունը և կոլտնտեսությունը վարչությունը մեծ հոգատարություն են ցուցաբերում հովիվներին և կատամամբ, տարածում են առաջավորների փորձը:

Անցյալ տարի մեր հիմնական խնդիրը եղավ բրդի ավելացումը և գառների պահպանումը: Այդ նպատակով մենք ժամանակին և բոլոր կանոններին համապատասխան կի-

րառեցինք բոլոր զոտանասնաբուծական մի-
ջոցառումները: Ամենից առաջ բարելավե-
ցինք ոչխարների ցեղը, այնպես որ բոլոր ոչ-
խարներն էլ դարձան նրբագեղմ:

Հայտնի է, որ հովիվը, փարախները մա-
քուր ու կարգին պահելու դեպքում, սեղոնի
վերջում միշտ էլ լավագույն ցուցանիշներ է
ունենում: Նրա խնամքին հանձնված ոչխար-
ները տալիս են մեծ աճ:

Ամառային արոտավայրերում մենք ոչ-
խարն արածացնում ենք նաև գիշերները:
Գիշերային արածացումը շատ լավ ար-
դյունքներ է տալիս:

Ձմեռային արոտներում անասուններին
հիմնականում տալիս ենք հյութալի կերեր:
Այս տարի մեր բրիգադային տրված է 12
տոննա հյութալի կեր և շատ խոտ:

Լավ աճ ստանալու գործում փոքր դեր չի
խաղում նաև մայր ոչխարների ճիշտ բեղմ-
նավորումը: Մենք մեր աշխատանքն այնպես
ենք կառուցում, որ ամեն տարի ծինը կա-
տարվի փետրվարի 5-ից մինչև 20-ը: Այդ
օրերին ստանում ենք մինչև 50—60 գառ:

Մինիմումի է հասցված գառների անկու-
մը: Մեծ նշանակություն ենք տալիս ոչխար-
ների կերակրմանը ձմռան սեզոնում: Երբե-
մըն սառնամանիքներ են լինում, և գետինը

ծածկվում է սառույցով: Այդ ժամանակ մենք
հոտը փարախից դուրս չենք թողնում: Երբ
սառնամանիքներն անցնում են, ոչխարը
դուրս ենք բերում արոտավայր: Բայց պետք
է թույլ չտալ, որ ոչխարներն ուտեն սառած
խոտը: Սա պատճառ է դառնում զանազան
ստամոքսային հիվանդությունների:

Այն օրերին, երբ Մոսկվայում կայանում
էր ՍՄԿՊ Կենտկոմի Հունվարյան պլենումը,
մենք՝ հովիվներս, վերանայում էինք մեր
1961 թվականի սոցիալիստական պարտավո-
րությունները: Որոշեցինք յուրաքանչյուր ոչ-
խարից խուզել 5,5 կիլոգրամ բուրդ, յուրա-
քանչյուր 100 մայր ոչխարից ստանալ 140
գառ: Նախատեսված է նաև բրիգադայում
ոչխարի գլխաքանակը հասցնել 2050-ի, իսկ
մայր ոչխարների քանակը՝ 600-ի:

Մենք՝ հովիվներս, խոսք ենք տալիս ՍՄԿՊ
XXII համագումարը դիմավորել նոր աշխա-
տանքային հաջողություններով:

ՆԱԶՄԵԴԻՆ ՍՈՖԻԵՎ

Արբեջանի Կախի շրջանի 26 կոմիսար-
ների անվան կոլտնտեսության ավագ հովիվ

ՀՐՈՒՅՑ ՌԻՆԴ ԳՅՈՒՂՈՒՄ

Աշխույժ և հետաքրքիր են անցնում Նդեգ-նաձորի շրջանի Ռինդ գյուղի կոլտնտիվար-չության նախագահ խ. Ստեփանյանի զը-րույցներն ունկնդիրների հետ: Կոլտնտեսու-թյան երեսնամյակի կապակցությամբ վեր-ջերս նա զրույց ունեցավ կոլտնտեսականնե-րի հետ ձեռք բերած հաջողությունների և առաջիկայում նրանց անելիքների մասին:

— Կոլտնտեսային կարգերի հաղթանակի շնորհիվ, — ասաց նա, — հիմնովին փոխվել է գյուղը, դառն անցյալից միայն հուշեր են մնացել: Նախկին Դարալագյազի այդ հե-տամնաց անկյունը այժմ դարձել է համա-տարած գրագիտության և ծաղկուն կուլտու-րայով սոցիալիստական գյուղ, որտեղ կոլ-տնտեսականները մեծ հաջողությունների են հասել գյուղատնտեսական միջոցների ար-տադրությունն ավելացնելու գործում: — Աշ-խատանքը, — շարունակում է ագիտատո-րը, — որը նյութական ու կուլտուրական բա-րիքների աղբյուր է, դարձել է մեր կոլտնտե-սականների ամենակենսական պահանջը: Մեր կոլտնտեսությունում իր գործնական

արտահայտությունն է գտել «ով չի աշխա-տում, նա չի ուտում» սկզբունքը: Դրանով էլ պետք է բացատրել, որ վերջին տասնամ-յակում մեզ մոտ չկան աշխօրերի պարտա-դիր մինիմումը չկատարողներ, յուրաքան-չյուր մարդ գիտի իր տեղը և անելիքը:

Մեր կոլտնտեսականներն այժմ ապրում են հաշտ ու խաղաղ, զբաղված են ստեղծա-գործական աշխատանքով: Դրա վառ վկա-յություններից է թեկուզ այն, որ վերջին 15 տարում գյուղում տեղի չեն ունեցել հասա-րակական կարգի խախտումներ կամ հան-ցագործ արարքներ:

Աշխատավորների կոմունիստական դաս-տիարակությունը իր վառ արտացոլումն է գտել կոլտնտեսային աշխատանքի բոլոր բնագավառներում: Կոլտնտեսությունում ան-ընդհատ ավելանում է հանրային ունեցված-քը: Մարդիկ աշխատում են ազնվորեն և վայելում նրա բարիքները: Լավ աշխատան-քի համար մեր կոլտնտեսությունը 1960 թվականին պարգևատրվեց Հայկական ՍՍՌ Գերագույն Սովետի պատվոգրով: Այդ պար-գևը աշխատանքային նոր խանդավառություն է առաջ բերել կոլտնտեսականների մեջ:

Այնուհետև ագիտատորը ունկնդիրներին պատմում է, թե ինչպես իրենց մոտ սրբու-

7519-61

Թյամբ կենսագործվել են գյուղատնտեսության հետագա զարգացման մասին պարտիայի և կառավարության որոշումները: — Հարազատ պարտիան օգնեց մեզ լավ տեսնել գյուղատնտեսական աշխատանքներում տեղ գտած թերությունները և կարճ ժամանակում վերացնել դրանք:

Ընթանալով պարտիայի նշած ուղիով, ավելացան կոլտնտեսության եկամուտները: Եթե 1953 թվականին մենք խաղողի աչգուամեն մի հեկտարից ստանում էինք 58 ցենտներ բերք, այժմ այն հասցրել ենք 100—117 ցենտների: Այդ կոլտուրայից ստացած դրամական եկամուտը 1953 թվականի կես միլիոնից հասել է երկու միլիոն ռուբլու:

Ծխախոտագործությանը զբաղվում ենք 1939 թվականից: Այդ արժեքավոր կոլտուրան դարձել է մեր հիմնական եկամտի աղբյուրը: Այժմ ծխախոտի ամեն մի հեկտարից հավաքում ենք 30—31 ցենտներ միջին բերք: Վերջին հինգ տարիներին ծխախոտագործությունից ստացվող կես միլիոն ռուբլու եկամուտը բերքատվության բարձրացման շնորհիվ աճել ու հասել է մեկ միլիոն 30 հազար ռուբլու: Մեծ են մեր հաջողությունները հացահատիկի համախառն արտադրությունը, ավելացնելու ուղղությամբ:

Սկսած 1946 թվականից այդ կոլտուրայից միշտ էլ կայուն ու բարձր բերք ենք ստանում:

Խոսելով այն մասին, թե կոլտնտեսությունում ինչպես են կենսագործվում պարտիայի և կառավարության որոշումները, ագիտատորը նշում է, որ վերջին տարիներին զգալի չափով բարձրացել է անասունների մթերատվությունը և ավելացել նրանց գլխաքանակը: Առաջներում ունեցած 120 գլուխ խոշոր ու 220 գլուխ մանր եղջերավոր անասունների փոխարեն այժմ, — ասում է ագիտատորը, — մեր ֆերմաներում կա 564 գլուխ խոշոր և 2.071 գլուխ մանր եղջերավոր անասուն: Ֆուրաժային ամեն մի կովի կաթնատվությունը 318 լիտրից հասել է 1.319 լիտրի: Մեծ չափերով աճել է նաև խոզերի ու թռչունների գլխաքանակն ու մթերատվությունը: Հանրային հոտի վիճակը բարելավելու նպատակով վերջին մի քանի տարիներում Ստեփանավանի ու Կալինինոյի առաջավոր անասնաբուժական սովխոզներից գնել ենք ցեղական կովեր ու երինջներ. այժմ մեզ մոտ բարձր կաթնատու կովերի թիվը անհամեմատ ավելացել է: Ստեղծել ենք կերի կայուն բազա: Այդ նպատակով ցանում ենք եգիպտացորեն, կերային այլ կոլտուրաներ, բարելավում ենք խոտհարքներն ու

ամառային արոտավայրերը, խստիվ կիրառում ենք անասունների խնամքի ու կերակրման զոռկանոնները:

Տարեցտարի աճում ու ավելանում են կոլտնտեսության դրամական եկամուտները: 1946 թվականի համեմատությամբ այժմ կոլտնտեսության դրամական եկամուտը աճել է 10 անգամ: Դրա շնորհիվ կոլտնտեսությունում կառուցվում են արտադրական և հանրային օգտագործման շենքեր: Անցած տարի շահագործման հանձնվեց կոլտնտեսության միջոցներով կառուցված միջնակարգ դպրոցի երկհարկանի շենքը, արդեն օգտագործվում է գյուղական կուլտուրայի տունը: Այնուհետև ագիտատորը ունկնդիրներին համառոտ պատմում է կոլտնտեսականների եկամուտների ավելացման և նրանց նյութական բարեկեցության բարձրացման մասին:

— Դուք,— ասում է նա,— ձեր լավ աշխատանքի համար առատ վարձատրություն եք ստանում: Վերջին 10 տարիների ընթացքում ամեն տարի յուրաքանչյուր աշխօրին բաժանվել է միայն դրամ 15—20 ուրվի և գյուղատնտեսական այլ մթերքների ներկայումս ամեն մի կոլտնտեսական 2—3 տարվա հաց ունի: Յոթնամասնամյա Ղու-

կաս Բաբայանի ընտանիքը 1959 թվականին վաստակած 1.100 աշխօրի դիմաց ստացել է 26.400 ուրվի դրամ, 4 տոննա հացահատիկ և այլ մթերքներ: 1960 թվականին Հմայակ Խաչատրյանի, Զանշիկ Անտոնյանի և ուրիշ շատ կոլտնտեսականների ընտանիքներ այնքան դրամ ու մթերքներ են ստացել, որը նրանց կբավարարի մի քանի տարի:

Բարեկեցիկ ու կուլտուրական կյանք են վարում կոլտնտեսականները: 1955 թվականից սկսած ավելի քան 200 կոլտնտեսականներ կառուցել են երկհարկանի հարմարավետ բնակարաններ: Գյուղը լրիվ էլեկտրիֆիկացված ու ռադիոֆիկացված է, 165 կոլտնտեսականներ վերջին տարիներում ձեռք են բերել ռադիոընդունիչներ: Այժմ կոլտնտեսականները ձրիաբար դիտում են կինոկարներ, օգտագործում էլեկտրաէներգիան, լողանում բաղնիքում. նրանք սեփական բնակարանային շինարարության համար անվճար սղոցում են ձեռք բերած շինափայտը, վերամշակում տնամերձից և կոլտնտեսությունից ստացած խաղողի հումքը, օգտագործում կոլտնտեսության ավտոմեքենաները և այլն:

Վերջում ագիտատորը ունկնդիրներին պարզաբանում է առաջիկայում իրենց անե-

լիքները ՍՄԿՊ կենտկոմի Հունվարյան պլենումի որոշումները կենսագործելու ուղղությամբ:

— Հունվարյան պլենումում ընկեր Ն. Ս. Խրուշչովի արտասանած ճառը, — ասում է ագիտատորը, — նոր հորիզոններ են բացում սոցիալիստական գյուղատնտեսության բուն զարգացման համար: Ծանոթանալով պլենումի որոշումներին ու նրանց լույսի տակ վերլուծելով մեր կոլտնտեսության կատարած աշխատանքները, պետք է այսուհետև ևս ավելի լավ աշխատենք, լրիվ ու արդյունավետ օգտագործենք եղած բոլոր ռեզերվներն ու հնարավորությունները:

Ընթացիկ տարում մենք պետք է պայքարենք հեկտարից 12 ցենտներ հացահատիկի, 30 ցենտներ ծխախոտի, 80 ցենտներ խաղողի, 40 ցենտներ պտուղի, յուրաքանչյուր կովից 1.400 կգ. կաթի, 56 տոննա մսի, 145 տոննա կաթի ու 50 հազար հատ ձվի համախառն արտադրության համար:

Մեր յուրաքանչյուր կոլտնտեսականի առաջնահերթ խնդիրը պետք է լինի հայրենանվեր աշխատանքով նպաստել հարազատ կոլտնտեսության արտադրության վերելքին և արտադրական բարձր ցուցանիշներով դիմավորել ՍՄԿՊ XXII համագումարը:

2. ԱՍՏԱՐԱՅՅԱՆ

ԱԳԻՏԱՑԻԱՆ ԹԱՂԱՄԱՍՈՒՄ

Կյանքը մեր երկրում առաջ է ընթանում սրընթաց թափով: Յուրաքանչյուր օրը, յուրաքանչյուր շաբաթը նորանոր փոփոխություններ է առաջ բերում սովետական մարդկանց կյանքի բոլոր բնագավառներում: Ընդամենը երկու տարի է անցել այն օրից, որ Կոմունիստական պարտիայի XXI համագումարը առաջադրեց 1959—1965 թվականների յոթնամյա պլանը: Բայց որքան բան է փոխվել մեր երկրում այդ կարճ ժամանակամիջոցում, որքան նոր գործարաններ ու հանքահորեր են գործարկվել, որքան տներ ու երկաթուղիներ են կառուցվել, որքան գյուղեր ու քաղաքներ են բարելավվել, գեղեցկացնելով սովետական մարդկանց առօրյան, ավելի հարուստ ու բուխանդակալից դարձնելով նրանց կյանքը:

Կոմունիզմ կառուցող սովետական մարդիկ կենդանի հետաքրքրություն են հանդես բերում այն բոլոր փոփոխությունների նրկատմամբ, որոնց շնորհիվ օրըստօր էլ ավելի է հզորանում մեր մեծ Հայրենիքը:

ծել մեր բոլոր ագիտատորների համար, որ տեղ էլ նրանք աշխատելիս լինեն, չկա ավելի պատվավոր և շնորհակալ գործ, քան մեր մարդկանց հետաքրքրությունների լրիվ ու բազմակողմանի բավարարումը:

Ռեսպուբլիկայի արդյունաբերական ձեռնարկություններում, կոլտնտեսություններում և սովետական տնտեսություններում պարտիական կազմակերպությունների ղեկավարությամբ ու օգնությամբ ագիտատորները սիստեմատիկ քաղաքական աշխատանք տանելով բանվորների, կոլտնտեսականների ու ծառայողների շրջանում, նրանց մըշտապես բացատրում են սովետական ժողովրդի առջև դրված տնտեսական ու կուլտուրական շինարարության վիթխարի խնդիրները, բացահայտում միջազգային դրության և Սովետական պետության արտաքին քաղաքականության հարցերը, լայնորեն տարածում արտագրության առաջավորների աշխատանքի դրական փորձը:

Փոքր ինչ դրությունն այլ է, երբ ագիտատորը գործ է ունենում բնակչության այն մասի հետ, որն անմիջականորեն չի մասնակցում արտագրությանը: Բնակչության բավականաչափ մեծաքանակ այս խումբը, որի մեջ մտնում են տնային տնտեսուհիները,

ընդ կենսաթոշակառուները, հիվանդության պատճառով ժամանակավորապես աշխատունակությունը կորցրած մարդիկ, յուրահատուկ պայմանների հետևանքով շատ հաճախ հնարավորություն չեն ունենում ակտիվ մասնակցություն ցուցաբերել երկրի հասարակական-քաղաքական կյանքին, սիստեմատիկաբար հետևել նորություններին:

Այստեղ է ահա, որ գործունեության լայն ասպարեզ է բացվում ագիտատորի համար, ընդ որում ավելի դժվար ասպարեզ, քան արտագրությունում, որովհետև այստեղ ագիտատորը գործ ունի գիտելիքների ամենատարբեր մակարդակ և հետաքրքրությունների ամենատարբեր շրջանակ ունեցող մարդկանց հետ: Բացի այդ, այստեղ ագիտատորի համար մի ուրիշ դժվարություն է առաջացնում նաև այն, որ տնային զբաղվածության հետևանքով միշտ չէ, որ հնարավոր է լինում ապահովել ունկնդիրների լրիվ մասնակցությունը ագիտպարապմունքին: Ուրեմն ագիտացիոն աշխատանքը թաղամասում լավ կազմակերպելու համար անհրաժեշտ է ճիշտ հաշվի առնել այս երկու հանգամանքը:

Ինչպես ամենուրեք, այնպես էլ թաղամասում տարվող ագիտացիոն աշխատանք-

քում ամենագլխավորը նրա բովանդակութ-
յունն է։ Ագիտատորի պարտականությունն
է խնամքով նախապատրաստվել յուրաքան-
չուր պարապմունքին։ Ձեռքի տակ ունե-
նալով բազմաթիվ թերթեր, ամսագրեր և
նույնիսկ առանձին գրքեր, ագիտատորը
պետք է կարողանա դրանցից հմտորեն ընտ-
րել այն նյութերը, որոնք առավել կարևոր
են և առավել նշանակալից։ Իսկ այդպիսի
նյութեր միշտ էլ կարելի է գտնել։ Մեր
կյանքը շատ հարուստ է սովետական ժողո-
վրդի անձնուրաց աշխատանքով։ Մեր ամ-
բողջ երկիրը արժանավայել գործերով է դի-
մավորում ՍՄԿՊ XXII համագումարը։ Հենց
այդ նյութերն էլ կարելի է օգտագործել
զրույցի ժամանակ։ Բայց երբեմն լինում է
և այսպես. ագիտատորը մեծ բարեխղճու-
թյամբ պատրաստվում է պարապմունքին,
օգտվում է բազմաթիվ նյութերից, բլոկնո-
տում նշումներ անում և մեկնում թաղամաս։
Ունկնդիրների առջև բավականաչափ հաջող
ելույթ ունենալուց հետո նա պատրաստ-
վում է պատասխանել հարցերին։ Բայց,
հակառակ սպասածին, ունկնդիրներից ոչ
մեկը աշխուժություն հանդես չի բերում։
Ագիտատորը նկատում է, թե ինչպես մեկը
հորանջում է, մյուսը իր մտքերով տարված

կկոցում է աչքերը, երրորդը նիրհում է և
այլն։ Ի վերջո բոլորը վեր են կենում, ան-
տաբերությամբ շնորհակալություն հայտ-
նում և ցրվում իրենց տները։ Ինչո՞ւմն է
բանը։ Բանը նրանումն է, որ ագիտատորը
կամ սխալ է ընտրել զրույցի թեման և կամ
հաշվի չի առել ունկնդիրների մակարդակը։
Հասկանալի է, որ այդպիսի ագիտացիոն
պարապմունքից ոչ մի օգուտ սպասել չի
կարելի։

Որպեսզի ագիտացիան լինի նպատակա-
սլաց և հետաքրքիր, թաղային ագիտատո-
րը պետք է լավ իմանա իր ունկնդիրներին,
իմանա ոչ միայն նրանց գիտելիքների մա-
կարդակը, այլև հետաքրքրությունների շըր-
ջանակը։ Դրանից հետո ագիտատորին մնում
է պարզ ու մատչելի լեզվով շարադրել իր
մտքերը։

Դեպի զրույցը ունկնդիրների ունեցած
հետաքրքրության աստիճանը կարելի է ու-
րոշել զրույցից հետո ագիտատորին տրվող
հարցերից, մտքերի փոխանակությանը ուն-
կնդիրների ունեցած մասնակցությունից։
Եթե զրույցից հետո հարցերի միջոցով
մտքերի փոխանակություն է սկսվում, ու-
րեմն կարելի է համոզված կերպով ասել,
որ ագիտատորը հասել է իր նպատակին,

զրույցը դարձրել է հետաքրքիր, կարողացել է շարժել, աշխատեցնել ունկնդիրների միտքը:

Մեծ նշանակություն ունի ագիտատորի լեզուն: Եթե ագիտատորը խոսում է միապաղաղ, իր միտքը շարադրում է ճոռոմ, երկարաշունչ նախադասություններով, անընդհատ օգտագործում է օտարերկրյա բառեր ու առանձին արտահայտություններ՝ առանց բացատրելու դրանց իմաստը, ապա ունկնդիրները շատ բան չեն հասկանա նման զրույցից:

Ուրեմն ագիտատորը պետք է շատ աշխատի իր լեզվի պարզեցման վրա, լայնորեն օգտագործի գեղարվեստական գրականությունը, ժողովրդական բանահյուսությունը, զանազան առածներն ու ասացվածքները, որոնցով այնքան հարուստ է մեր հնադարյան մշակույթը:

Ագիտացիոն աշխատանքի հաջողության գրավականներից մեկն էլ զրույցի ընթացքում տեղական կյանքից վերցված փաստերի և օրինակների լայն օգտագործումն է: Եթե խոսքը գնում է, դիցուք, յոթնամյակի խնդիրների մասին, ապա որքան նպատակահարմար կլինի շօտագործել մեր ռեսպուբլիկայի, տվյալ շրջանի, քաղաքի կամ

գյուղի կյանքից բերված օրինակները: Զե՛ր մեր լայնածավալ Հայրենիքում չկա մի փոքրիկ բնակավայր, անգամ թաղամաս կամ փողոց, որտեղ յոթնամյա պլանը իր ուղղումները չմտցնի կյանքի որևէ բնագավառում: Իսկ ունկնդիրներին առանձնապես հետաքրքրում է այն, թե ինչպիսի փոխոխություններ են տեղի ունենալու այնտեղ, որտեղ իրենք են ապրում: Հետևաբար ոչ միայն անհրաժեշտ է, այլև յուրաքանչյուր ագիտատոր պարտավոր է իր զրույցը անպայման կառուցել տեղական փաստերի վրա:

Թաղամասերում տարվող ագիտացիոն փորձված ձևերից են խմբակային և անհատական զրույցները: Որքան էլ բարեխիղճ լինի ագիտատորը, որքան էլ լավ կազմակերպի զրույցները, այնուամենայնիվ նա երբեք չի կարող ապահովել բոլոր ունկնդիրների մասնակցությունը ագիտզրույցներին, որոշ կանայք զբաղված են լինում տնային աշխատանքներով, կամ փոքրիկ երեխաներին խնամելով, որոշ հաշմանդամներ չեն կարողանում քայլել: Պե՛տք է արդյոք նրանք դուրս մնան ագիտացիոն աշխատանքի ոլորտից: Հասկանալի է, որ՝ ոչ: Այդ պատճառով էլ բացի խմբակային զրույցներից, ագիտատորները անց են կաց-

նում նաև անհատական զրույցներ: Անհատական զրույցների ժամանակ ազիտատորը չի կարող խոսել այնպես, ինչպես նա խոսում է մեծ խմբի հետ: Անհատական զրույցը ազիտատորներին ավելի շատ հնարավորություն է տալիս անկաշկանդ խոսակցության, մտերմության, պարզության, մտքերի աշխույժ փոխանակության համար: Խմբակային զրույցների կողքին անհատական ազիտացիայի ձևի օգտագործումը օգնում է ազիտատորին՝ ավելի անմիջականորեն մոտենալու մարդկանց, դառնալու նրանց բարեկամն ու խորհրդատուն:

Ծիշտ է ասված, որ հանձին ազիտատորի ունկնդիրը արդարացիորեն տեսնում է մեր պարտիայի ներկայացուցչին, նրա կարծիքն արտահայտողին, նրա որոշումների կատարման համար, աշխատավորների շահերի համար մարտնչողին:

Մ. ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ

Ի ՊԼՏԻԸ ՍՄԿՊ XXII ՀԱՄԱԳՈՒՄԱՐԻ

(Թվեր և փաստեր)

Օրեցօր ծավալվում է նախահամագումարյան սոցիալիստական մրցույթյունը ռեսպուբլիկայի արդյունաբերական ձեռնարկություններում, կոլտնտեսություններում, սովխոզներում և ամենուրեք:

Ի պատիվ ՍՄԿՊ XXII համագումարի ռեսպուբլիկայի աշխատավորները շարունակում են ստանձնել նոր պարտավորություններ և պայքարում են այն պատվով կատարելու համար: Ահա այդ մասին մի քանի տեղեկություններ:

☆ Ռեսպուբլիկայի Ժողտնտխորհի ձեռնարկությունների, կառույցների և կազմակերպությունների կոլեկտիվները ի պատիվ ՍՄԿՊ XXII համագումարի մտել են սոցմրցության մեջ և պարտավորություն ստանձնել պլանից դուրս երկրին տալու 15 միլիոն 604 հազար ռուբլու արդյունաբերական արտադրանք:

☆ Պլանից դուրս ռեսպուբլիկան երկրին կտա 1.800 տոննա կաուչուկ, 10 հազար կոմպլեկտ ավտոդոդ, 5.000 տոննա կալցիումի կարբիդ, 300 տոննա ամոնիակի սելիտ՝ րա, 2.000 տոննա սուպերֆոսֆատ, 800 տոննա պղնձարջասպ, 1.500 տոննա ծծմբաթթու:

☆ Ժողտնտխորհի թեթև արդյունաբերության ձեռնարկությունների կոլեկտիվները դարձյալ պլանից դուրս երկրին կտան 40.000 մետր բրդե գործվածքներ, 100.000 մետր մետաքսե գործվածքներ, 100.000 կտոր տրիկոտաժե սպիտակեղեն, 50.000 կտոր տրիկոտաժե վերնազգեստ, 42.000 զույգ կոշիկ:

☆ Ժողտնտխորհի սննդի ձեռնարկությունները պարտավորվել են պլանից դուրս երկրին տալ 3 միլիոն պայմանական տուփ պահածո, 3.000 տոննա շաքարավազ, 800 տոննա կաթնամթերք և 300 տոննա միս:

☆ Պլանից դուրս երկիրը կստանա նաև 6.000 տոննա ցեմենտ, 200.000 պայմանական սալիկ շիֆեր, 100.000 ռուբլու կահույք և այլ արտադրանք:

☆ Կատարելով սոցմրցությամբ ստանձնած պարտավորությունները՝ Ժողտնտխորհի ձեռնարկությունների կոլեկտիվները այս

տարի կտնտեսեն 13,35 միլիոն կիլովատ-ժամ էլեկտրաէներգիա, 1.880 տոննա պայմանական վառելիք, 50 տոննա գունավոր մետաղ, արտադրության մեջ կարմատավորեն 9.200 նորարարական առաջարկություն և այլն:

☆ Պայքարելով սոցմրցությամբ ստանձնած պարտավորությունները պատվով կատարելու համար՝ արդյունաբերական ձեռնարկությունների կոլեկտիվները նորանոր հաջողությունների են հասնում: Երևանի ալյումինի գործարանի էլեկտրաձուլման ցեխի կոլեկտիվը փետրվար և մարտ ամսվա պլանը գերակատարել է:

☆ Երևանի ավտոդոդերի և ակումուլյատորների վերանորոգման գործարանի կոլեկտիվը հունվար ամսվա համախառն արտադրանքի պլանը կատարել է 114,5, իսկ փետրվարինը՝ 116 տոկոսով:

☆ Սոցմրցության մեջ նոր հաջողության հասավ Երևանի «Խրոմպիկ» գործարանի կոլեկտիվը: Փետրվար ամսվա համախառն արտադրանքի պլանը կատարված է 102,7 տոկոսով, թողարկված է նախատեսվածից ավելի բարձրորակ միաքրոմատ, արված է 18 նորարարական առաջարկություն:

★ Ստանձնած պարտավորությունները

գործի է վերածում նաև Երևանի ռետինատեխնիկական իրերի գործարանի կոլեկտիվը, որը փետրվար ամսվա համախառն արտադրանքի պլանը կատարել է 105 տոկոսով և ապահովել մարտ ամսվա պլանների գերակատարումը:

☆ Նախահամագումարյան մրցությունից հաղթանակով դուրս գալու համար ջանք չեն խնայում Երևանի Վ. Ի. Լենինի անվան էլեկտրամեքենաշինական գործարանի աշխատողները: Այստեղ հավաքման ցեխում օգտագործման հանձնվեց 100 կիլովատից ավելի հզորությամբ գեներատորների հավաքման նոր կոնվեյեր, որը նախագծել ու պատրաստել են գործարանի ինժեներները:

☆ Անցած երկու ամսվա արտադրական պլանը պատվով կատարեցին Ղափանի պղնձահանքային կոմբինատի № 7—10 հանքի հանքագործները: Նրանք ի պատիվ ՍՍԿՊ XXII համագումարի պլանից դուրս արդյունահանեցին մի քանի հարյուր տոննա հանքաքար:

☆ Հունվար և փետրվար ամսվա արտադրական պլանները գերակատարել են Երևանի Գինու կոմբինատի գինեգործները: Կոմբինատում ավտոմատացվել ու մեքենայացվել է աշխատատար պրոցեսների ավելի քան 90 տոկոսը:

☆ Մեղրու շրջանի Լիճք գյուղի կոլտնտեսությունը կատարել է պետությունը ձու վաճառելու այս տարվա պետական պարտավորությունը: Կոլտնտեսության թռչնապահները մեկ ու կես ամսում իրենց խնամած հավերից ստացել են 22 հազար ձու:

☆ Գարնանացանը կազմ ու պատրաստ է դիմավորում Գորիսի շրջանի Շինուհայր գյուղի կոլտնտեսությունը: Դեռևս փետրվար ամսին, աշխատանքային 20 օրում կոլտնտեսության մեխանիզատորներն ավարտեցին գյուղատնտեսական մեքենաների և գործիքների վերանորոգումը: Վերանորոգման աշխատանքներին նպաստեց այն հանգամանքը, որ կոլտնտեսությունն ունի իր սեփական արհեստանոցը:

☆ Այս տարի Հրազդանի շրջանի Վ. Ի. Լենինի անվան կոլտնտեսությունը 500 հեկտար տարածության վրա կատարելու է զարնանացան: Գարնան գյուղատնտեսական աշխատանքները ագրոտեխնիկական ճիշտ ժամկետներին կատարելու նպատակով վերանորոգված են կոլտնտեսության բոլոր տրակտորները, շարքացանները, գութանները, կոլտիվատորները և գյուղատնտեսական մյուս մեքենաներն ու գործիքները:

☆ Բուռն թափով առաջ է գնում Հրազդա-

նի լեռնաքիմիական կոմբինատի շինարարությունը: Շուտով կավարտվի կոմբինատի շինարարության վայրը տանող ավտոճանապարհի շինարարությունը՝ 20 կիլոմետր երկարությամբ: Արդեն ավարտվել է 114 տեղանոց ճաշարանի կառուցումը և շուտով շահագործման կհանձնվի այն: Ավարտվել է նաև կոմբինատի վարչության շենքի և ավտոպարկի շինարարությունը:

★ Կիրովականի Ալ. Մյասնիկյանի անվան կոմբինատի կոլեկտիվը գերակատարել է փետրվար ամսվա արտադրանքի թողարկման պլանը: Կարբիդի թողարկման պլանը գերակատարված է 6,7 տոկոսով, ցիանամիդինը՝ 102, ամոնիակինը՝ 101 և կորունդինը՝ 111 տոկոսով:

★ Իջևանի շրջանի Սարիգյուղի կոլտնտեսությունը ժամկետից մեկ ամիս շուտ է կատարել պետությանը միս վաճառելու առաջին եռամսյակի պլանը: Վաճառված է 64 ցենտներ միս:

★ Նույն շրջանի Լուսաձորի կոլտնտեսությունը առաջին եռամսյակում 75 ցենտների փոխարեն պետությանն է վաճառել 134 ցենտներ կաթ: Ն. Աղդանի կոլտնտեսությունը 103 տոկոսով է կատարել կաթի վաճառքի եռամսյա պլանը:

★ Միկոյանի շրջանի Փոքր Սեպասար գյուղի կոլտնտեսության ոչխարաբուծական ֆերմայում յուրաքանչյուր հարյուր մայր ոչխարից մինչև այժմ ստացել են 116 գառ:

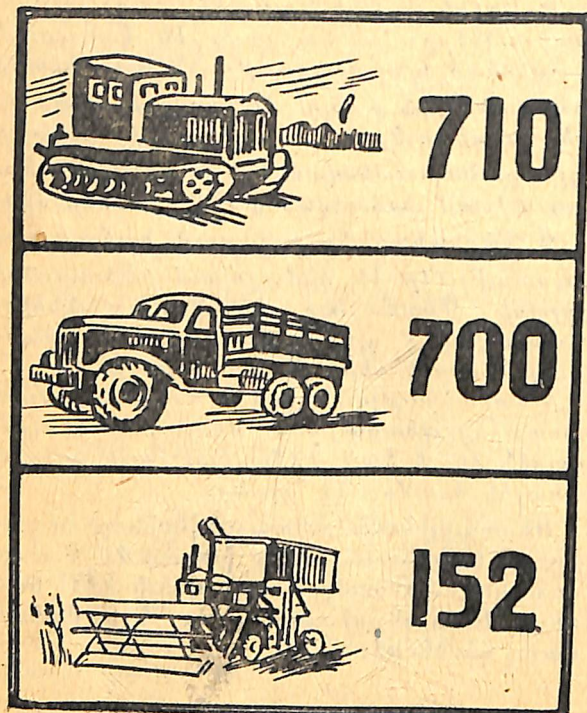
★ Աղինի շրջանի Մարալիկ գյուղի անասնաբույծները հաջողությամբ են կատարում ստանձնած պարտավորությունները: Նրանք անասուններին բուելու միջոցով գերակատարել են պետությանը մսի վաճառքի եռամսյա պլանը: Նախատեսված 120-ի փոխարեն երկու ամսում վաճառված է 131 ցենտներ միս:

★ Գարնանացանը լավագույն նախապատրաստությամբ են դիմավորում Ախուրյանի շրջանի Մարմաշենի կոլտնտեսականները: Ավարտված է գյուղատնտեսական մեքենաների և գործիքների վերանորոգումը:

Կոլտնտեսությունը դեռևս հոնվար ամսին կատարեց պետությանը միս, իսկ փետրվարին ձու և կաթ վաճառելու այս տարվա առաջին եռամսյակի պլանը:

Ռեսպուբլիկայի աշխատավորները սրբությամբ կկատարեն իրենց խոստումը՝ հաագատ կոմունիստական պարտիայի XXII համագումարը կնշանավորեն նոր և արժանավայել գործերով:

1961 ԹՎԱԿԱՆԻՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍՈՒ-
ԹՅՈՒՆՆ ՍՏԱՆԱԼՈՒ Է

ԹԵՄԱՆԵՐ ԵՎ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ
ԱԳԻՏԱՏՈՐՆԵՐԻ ԶՐՈՒՅՑՆԵՐԻ ՀԱՍԱՐ

1. ԼԵՆԻՆՅԱՆ ԳԱՂԱՓԱՐՆԵՐԻ ՄԵՄ
ՀԱՂԹԱՆԱԿՆԵՐԸ

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Ն. Ս. ԽՐՈՒՇՉՈՎ— Կոմունիստական շինարարու-
թյան նոր էտապը և մարքաշենիյան տեսության մի
փանի հարցեր, ՍՄԿՊ XXI համագումարին, տված զե-
կուցումից, էջ 130—157, Հայպետհրատ, 1959:

Ն. Կ. ԿՐՈՒԹՍԿԱՅԱ— Հանուն Սովետների իշխա-
նության, տպագրված «Լենինյան ուղիով» ամսագրի
1960 թվականի 3-րդ համարում:

Ս. Մ. ԿԻՐՈՎ— Լենինը և բանվոր դասակարգը,
տպագրված «Հիշողություններ Վ. Ի. Լենինի մասին»
ժողովածուի 2-րդ հատորում, էջ 54—57, Հայպետ-
հրատ, 1958:

Մ. Ի. ԿՍԼԻՆԻՆ— Վ. Ի. Լենինը և գյուղացիությունը,
տպագրված «Հիշողություններ Վ. Ի. Լենինի մասին»
ժողովածուի 2-րդ հատորում, Հայպետհրատ, 1958:

Օ. Վ. ԿՈՒՈՒՍԻՆՆՆ— Լենինի գաղափարների կեն-
սագործումը, զեկուցում, տպագրված «Ս. Հ. »-ի 1960
թվականի ապրիլի 23-ի համարում:

2. ԵՐԿՐԻ ԷԼԵԿՏՐԻՖԻԿԱՑՄԱՆ ԼՆԵԻՆՅԱՆ ՊԱՏԳԱՄՆԵՐԻ ԿՆՆՍԱԳՈՐԾՈՒՄԸ

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Ն. Ս. ԽՐՈՒՇՉՈՎ— Երկրի էլեկտրիֆիկացման լե-
նինյան գաղափարների կենսագործումը կոմունիզմի
նաղբանակի նշմարիտ ուղին է, ճառ՝ էներգետիկ շի-
նարարության համամիութենական խորհրդակցություն-
ում, 1959 թ. նոյեմբերի 28-ին, Հայպետհրատ, 1959,
Գ. Մ. ԿՐԺԻԺԱՆՈՎՍԿԻ— Վաղիմիր Իլյիչ մասին,
Հայպետհրատ, 1955,

3. ԼՆԵԻՆԸ ԵՎ ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒՄԸ

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Վ. Ի. ԼՆԵԻՆ— Աշխատանքային կարգապահության
մասին, Երկեր, հատոր 30, էջ 558—559, Հայպետհրատ,
1951,

Վ. Ի. ԼՆԵԻՆ— Դարավոր կացութեան խորտակումից
դեպի նորի ստեղծումը, Երկեր, հատոր 30, էջ 660—663,
Հայպետհրատ, 1951,

Ն. Պ. ԳՈՐԹՈՒՆՈՎ— Ինչպես էր աշխատում Վաղի-
միր Իլյիչը, տպագրված «Հիշողություններ Վ. Ի. Լենինի
մասին» ժողովածուի 2-րդ հատորում, էջ 72—73,
Հայպետհրատ, 1958,

4. ԼՆԵԻՆԸ ԵՎ ՍՈՑԻԱԼԻՍՏԱԿԱՆ ՄՐՑՈՒԹՅՈՒՆԸ

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Վ. Ի. ԼՆԵԻՆ— Ինչպե՛ս կազմակերպել մրցությունը,
Երկեր, հատոր 26, էջ 493—506, Հայպետհրատ, 1951:

Վ. Ի. ԼՆԵԻՆ— Մեծ նախաձեռնություն, Երկեր, հա-
տոր 29, էջ 501—533, Հայպետհրատ, 1951:

Վ. Ի. ԼՆԵԻՆ— Մոսկվա—Կազան երկաթուղու առա-
ջին շարաքայլից դեպի Համառուսաստանյան մայիս-
մեկյան շարաքայլը, Երկեր, հատոր 31, էջ 138—
140, Հայպետհրատ, 1952:

5. ԼՆԵԻՆԸ ԵՎ ԽԱՂԱՂՈՒԹՅՈՒՆԸ

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Վ. Ի. ԼՆԵԻՆ— Խաղաղություն ժողովուրդներին,
Երկեր, հատոր 26, էջ 57—60, Հայպետհրատ, 1951:

Վ. Ի. ԼՆԵԻՆ— Դեկրետ հաշտության մասին,
Երկեր, հատոր 26, էջ 295—301, Հայպետհրատ, 1951:

Ն. Ս. ԽՐՈՒՇՉՈՎ— Աշխարհն առանց զենքի, աշ-
խարհն առանց պատերազմների, Երկրորդ հատոր, Հայ-
պետհրատ, 1961:

Կոմունիստական և բանվորական պարտիաների ներ-
կայացուցիչների խորհրդակցության հայտաբանությու-
նը, տպագրված «Ս. Հ.»-ի 1960 թվականի դեկտեմբերի
7-ի և 8-ի համարներում:

6. ԼԵՆԻՆԸ ԵՎ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴՈՒԹՅՈՒՆԸ

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Վ. Ի. ԼԵՆԻՆ— *Երիտասարդության մասին, Հայ-պետհրատ, 1955:*

Վ. Ի. ԼԵՆԻՆ— *Կոմունիստական դաստիարակության մասին, Հայպետհրատ, 1958:*

Ե. Ս. ԳԵՐՐ— *Կոմերիտմիության օրրանի մոտ, տպագրված «Հիշողություններ Վ. Ի. Լենինի մասին» ժողովածուի 2-րդ հատորում, էջ 455—462, Հայպետհրատ, 1958:*

Ա. ԲԵԶՄԵՆՍԿԻ— *Լենինը կոմերիտմիության 3-րդ համագումարում, տպագրված «Հիշողություններ Վ. Ի. Լենինի մասին» ժողովածուի 2-րդ հատորում, էջ 674—687, Հայպետհրատ, 1958:*

7. ԼԵՆԻՆԸ ՀԱՅ ԺՈՂՈՎՐԴԻ ՄԵՑ

ԲԱՐԵԿԱՄՆ Է

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Վ. Ի. ԼԵՆԻՆ— *Աղբբեջանի, Վրաստանի, Հայաստանի, Դաղստանի, Լեռնականների ռեսպուբլիկայի կոմունիստ ընկերներին, Երկեր, հատոր 32, էջ 402—405, Հայպետհրատ, 1952:*

Ա. Ֆ. ՄՅՍԱՆԻԿՅԱՆ— *Իմ հանդիպումները ընկեր Լենինի հետ, Հայպետհրատ, 1957:*

ԼԵՆԻՆԻՉԻՄԸ մեր դրոշմ է, «Լենինյան ուղիով» ամսագրի 1960 թվականի 4-րդ համարի առաջնորդող:

Գ. Բ. ՂԱՐԻՔՅԱՆՅԱՆ— Վ. Ի. Լենինը և Անդրկով-

կասի ժողովուրդների ազատագրումը, Հայպետհրատ, 1960:

8. ԳԵՊԻ ՍՄԿՊ XXII ՀԱՄԱԳՈՒՄԱՐԸ

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

ՍՄԿՊ հերթական XXII համագումարի նրավիրման մասին ՍՄԿՊ Կենտկոմի պլենումի որոշումը՝ ընդունված 1961 թվականի հունվարի 10-ին, տպագրված «Ս. Հ.»-ի 1961 թվականի հունվարի 11-ի համարում:

Դեպի ՍՄԿՊ XXII համագումարը, «Պրավդա»-ի առաջնորդողը, տպագրված «Ս. Հ.»-ի 1961 թվականի հունվարի 13-ի համարում:

Պարտիայի և ժողովրդի մեծ միասնությունը, «Պրավդա»-ի առաջնորդողը, տպագրված «Ս. Հ.»-ի 1961 թվականի հունվարի 14-ի համարում:

Մավալվում է սոցիալիստական մրցույթունը ի պատիվ ՍՄԿՊ XXII համագումարի, նյութեր նվիրված ՍՄԿՊ XXII համագումարին, տպագրված «Ս. Հ.»-ի 1961 թվականի մարտ և ապրիլ ամիսների համարներում:

9. ԲՈՂՈՐ ՈՒԺԵՐՆ Ի ՍՊԱՍ ԳՆՆՆՔ ՅՈԹՆԱՄՅԱԿԻ ԵՐՐՈՐԴ ՏԱՐՎԱ ՊԼԱՆՆԵՐԻ ԿԱՏԱՐՄԱՆՆ ՈՒ ԳԵՐԱԿԱՏԱՐՄԱՆԸ

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Ն. Ս. ԽՐՈՂՂՈՒ— Ժողովուրդների ամուր և անխախտ բարեկամությունը մեր ուժն է, կոմունիզմի գալիքի հաղթանակների գրավակներ, ճառ՝ արտասանած Անդր-

կովկասի ռեսպուբլիկաների գյուղատնտեսության առաջավորների խորհրդակցությունում, տպագրված «Ս. Հ.»-ի 1961 թվականի փետրվարի 12-ի համարում:

Սովետական Միության Կոմունիստական պարտիայի Կենտրոնական Կոմիտեին, Անդրկովկասի ռեսպուբլիկաների գյուղատնտեսության առաջավորների խորհրդակցության մասնակիցների հղած ողջույնը, տպագրված «Ս. Հ.»-ի 1961 թվականի փետրվարի 9-ի համարում:

ՅԱ. Ն. ԶԱՐՈՐՅԱՆ — ՍՄԿՊ Կենտկոմի 1961 թվականի Հունվարյան պլենումի որոշման կառաւոմն ապանովող միջոցառումների մասին, ղեկուցում, արված Անդրկովկասի ռեսպուբլիկաների գյուղատնտեսության առաջավորների խորհրդակցությունում, տպագրված «Ս. Հ.»-ի 1961 թվականի փետրվարի 7-ի համարում:

Լ. Ս. ԽԱԶՍՏՐՅԱՆ — Հայկական ՍՍՌ ժողովրդական տնտեսության զարգացման 1961 թվականի պետական պլանի մասին, ղեկուցում Հայկական ՍՍՌ Գերագույն Սովետի չորրորդ սեսիայում, տպագրված «Ս. Հ.»-ի 1960 թվականի դեկտեմբերի 30-ի համարում:

ԻճճՆԱԳՆԱԳ ԲԵՈՆԱԿԻՐ

Շատ խանութների և առևտրական պահեստների մոտ դեռևս հազվադեպ չէ տեսնել այսպիսի երևույթ. մոտենում է ավտոմեքենան և նրա շուրջը սկսում են իրար անցնել մի քանի մարդ. նրանք բեռնաթափում են արկղեր, տակառիկներ, պարկեր... Բայց լինում է և այսպես. բեռնատար մեքենային է մոտենում ինքնագնաց սայլակը, որը ղեկավարում է մեկ մարդ: Մեխանիկական բեռնակիրը հատուկ բռնիչներով վերցնում է արկղը և զգուշությամբ դնում տեղափոխիչի վրա, եթե այդպիսին չկա, ապա՝ գետնի վրա: Մի քանի րոպեից հետո ավտոմեքենան բեռնաթափված է, իսկ սայլակն սկսում է բեռը տեղափոխել խանութ կամ պահեստ, կանոնավոր դարսելով այն:

Այդ փոքր կաբարիտային նոր բեռնակիրը ստեղծված է Սվերդլովսկում, որը կատարում է տասը մարդու աշխատանք:

ԻՐԵՆԲ ԻՐԵՆԳ ՄԱՖԱԳՆՈՂ ՍԱԽԱԾՈՆԵՐ

Անգլիական պահածոների մի ֆիրմա թողարկել է ապուրների և կաթնային խմիչքների մի ամբողջ ասորտիմենտ մետաղյա աուփերում, որոնց հատակին

դետեղված են փոքրիկ ամպուլներ: Դրանց մեջ տեղա-
վորված է ըխմիական լիցքը, որը հեշտությամբ կարելի
է կպցնել ծխախոտի գլանակի վառվող ծալրի շփու-
մով: Դրա շնորհիվ 5 բոպեից ոչ ուշ տաքացվում է
տուփի պարունակությունը:

Այդպիսի տուփեր հատկապես հարմար են ճամփոր-
դության մեջ գտնվող մարդկանց, տուրիստներին, որ-
սորդներին, ձկնորսների և ուրիշների համար:

Գնդասեղի գլխիկի մեծության էլեկտրական լամպիկ

«Միխատուրիզացիա»-ի՝ չափազանց մանր սարքերի
ու գործիքների արտադրության փոքրիկ հրաշալիքնե-
րից մեկը խիստ փոքրիկ էլեկտրական լամպիկն է,
որը կիրառվում է մեզ մոտ տեխնիկայում և բժշկու-
թյան մեջ: Այն ունի գնդասեղի գլխիկի մեծությու-
նը և նրա շրկացման թելերը հավասար են մազի մեկ տաս-
ներորդ մասին: Այդպիսի լամպիկը սպառում է մեկ
վոլտ լարվածության էլեկտրական հոսանք և տալիս է
25 վատտանոց լամպի մեկ հազարերորդ մասի շափ
լույս: Դա բավական է, որպեսզի մանրադիտական ա-
պարատով լուսանկարվի սրտի խոռոչը, որտեղ սարքը
մտցվում է հատուկ զոնդով: Այդ մանր լամպիկներն
•գազագործվում են էլեկտրոնային հաշվիչ սարքերում
և ժողովրդական տնտեսության մյուս ճյուղերում:

ИЗ ОПЫТА ПЕРЕДОВИКОВ

Кр. Петросян—Маяки Хидзореска . . .	1
Н. Софиев—От каждой сотни овцематок— 140 ягнят	12

ИЗ ОПЫТА АГИТАЦИОННОЙ РАБОТЫ

А. Астабян—Беседа в селе Ринд	16
---------------------------------------	----

МЕТОДИЧЕСКАЯ ПОМОЩЬ АГИТАТОРАМ

М. Оганесян—Агитация в квартале . . .	23
---------------------------------------	----

ИСПОЛЬЗУИ ВО ВРЕМЯ БЕСЕДЫ

В честь XXII с'езда КПСС	31
------------------------------------	----

УГОЛОК НАГЛЯДНЫХ МАТЕРИАЛОВ . . .	38
-----------------------------------	----

В ПОМОЩЬ АГИТАТОРАМ

Темы и литература для бесед агитаторов . .	39
--	----

НАУКА И ТЕХНИКА	45
---------------------------	----

ՈՒՂՂՈՒՄ

«Ա. ք.»-ի 5-րդ համարի 32-րդ էջի 2-րդ պարբե-
րության 4-րդ և 6-րդ տողերում տպագրված «ան-
գամ» բառերը կարդալ «տողտող»:

ՆՈՐ ԳՐԶԵՐ

Մ. Ս. Մելիումյան.— Վ. Ի. Լենինը ժողովրդական կրթության և աճող սերնդի կոմունիստական դաստիարակության մասին, 149 էջ, գինը 19 կ.:

Հիշողություններ Եղիշե Չարենցի մասին, 391 էջ, գինը 88 կ.:

Կ. Ա. Մնջոյան.— Մեխանիկի համառոտ տեղեկագիրք, երկրորդ մաս, 255 էջ, գինը 91 կ.:

Կ. Մուրադյան.— Խաղողի և պտղատու այգիների մշակության մեթոնայացումը, 134 էջ, գինը 15 կ.:

Отдел пропаганды и агитации
ЦК КП Армении
БЛОКНОТ АГИТАТОРА
№ 6 1961 г.

ՎՖ 10336

Պատվեր 149

Տպաքանակ 9363

ՀՍՍՌ Կուլտուրայի մինիստրության պոլիգրաֆ արդյունաբերության և հրատարակչությունների գլխավոր վարչության II տպարան, Երևան, Կոմունյանցի № 8,
Գինը՝ 8 կոպ.